

Бетінг руйнує спорт

Олександр ПОЛІХ, студент IV курсу факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Останні кілька років у спорті логотипи букмекерських компаній з'являються буквально в кожному популярному спорті, такому як футболі, баскетболі чи боксі. Їхні логотипи зображенні на футболках гравців та на рекламних щитах стадіонів. Деякі популярні ліги не обмежуються національними брендами і навіть показують рекламують російські компанії, незважаючи на політичну ситуацію. Звичайно це все для них не може бути поганим, тому що так вони отримують більше грошей, але це також являється доказом того, що букмекерські компанії стали невід'ємною частиною спортивного бізнесу.

Журналісти Investigate Europe дослідили 31 футбольну лігу в Європі. Виявилось, що в 14 з них титульними спонсорами є саме букмекери. 296 із 442 команд у європейських чемпіонатах мають щонайменше одного партнера зі ставок цього сезону. 145 із них носять логотипи гральних компаній просто на передній частині футболки. А там, де це заборонено законом, наприклад, в Італії чи Бельгії, то клуби обходять обмеження, рекламуючи благодійні фонди чи новинні сайти, які належать тим самим букмекерам.

Українське законодавство, на перший погляд, має запобіжники. Закон забороняє популярним особам, військовим та волонтерам брати участь у рекламі азартних ігор. Але є один виняток - спортсмени. Вони не підпадають під обмеження, навіть якщо мають величезну аудиторію. Це дає букмекерам законну можливість відкрито співпрацювати з атлетами, фінансувати клуби й ліги, та навіть привласнювати їхні назви. Так українські команди та ліги поступово перетворюються на рекламні вивіски грального бізнесу.

Наприклад цього року щонайменше дванадцять команд української футбольної ліги співпрацюють із букмекерськими компаніями. Це лише частина глобальної тенденції, у якій спорт поступово перетворюється на розвагу для гравців на ставках, а не для вболівальників.

Представники спорту пояснюють такі співпраці по простому тим, що вони вирішують багато фінансових проблем, і дозволяють спорту існувати. Але це радше зручна відмовка, ніж правда.

Феномен спорту полягає у тому, що він як явище не зникне. Він переживав важкі війни, кризи, диктатури та інше, і він точно пережив би фінансові труднощі, хоч і які в сьогоденному спорті важко уявити, через величезний ринок різної реклами. Тому такі пояснення є радше зручними відмазками, та хованнями простої істини: спортивні команди та ліги просто хочуть заробити більше грошей. Замість боротьби за незалежність команди чи ліги, вони обирають легкі гроші. Через це спорт стає заручником грошей від букмекерських компаній. А вони натомість починають контролювати сьогодні все. Букмекери вирішують, які матчі краще всього дивитися, на які матчі найкраще ставити, хто фаворит, а хто аутсайдер. І це вже починає створювати випадки про підставні матчі та ставки на власні ігри. Колись це були поодинокі випадки, а зараз це звичні заголовки у світових ЗМІ.

Нещодавно у Туреччині стався скандал, де було виявлено, що біля 150 арбітрів

мали акаунти в букмекерських конторах, а деякі з них навіть ставили на матчі, які самі й ж судили. А у Німеччині Федеральне кримінальне бюро розслідує біля сімнадцяти ігор у нижчих лігах, підозрюючи там договірні матчі. Також болгарський футбольний союз нещодавно відсторонив понад сорок гравців і тренерів за участь у ставках. Кожен день розкривається ще більше розслідувань, а скільки ще лишається прихованих, за які ми навіть не уявляємо?

Азарт, від якого спорт колись тримався як подалі, тепер став його основою. І він виходить далеко за межі спортивних майданчиків: біржі, криптовалюти, навіть політичні події тепер сприймаються як ставки. Наприклад платформа Polymarket дозволяє робити прогнози на війни чи релігійні події.

Колись спорт об'єднував людей навколо ідеї самої гри. Тепер цим простором володіє казино. Люди почали вболівати за ту команду, на яку їм вигідніше зробити ставку, а фінансовий інтерес вийшов для них на перший план, в той час як вірність команді стала другорядною. Справжнє змагання перестає бути головною ціллю, а довіра до чесної гри тепер все більше падає. Якщо дійде до того, що спорт перетвориться на нову гру для казино, то виграють від цього лише самі бетінгові компанії, в той час як спортсмени, так і глядачі разом програють.